

CAROL DAVILA ÎN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL

VIOREL RAFAEL CĂRĂMIZARU*

Carol Davila „Citta” s-a născut la 1 decembrie 1888 în București. Diplomat și publicist, el a fost trimis extraordinar și ministru plenipotențiar al României în S. U. A. în perioada 1929-1937¹. Ca diplomat s-a remarcat prin activitatea desfășurată ca ministru plenipotențiar la Washington, mai ales în perioada crizei din Abisinia. Din capitala americană, el avertiza România să păstreze o atitudine prudentă în privința sancțiunilor impuse Italiei. Exista pericolul ca România să fie singura țară ce ar fi instituit embargoul asupra petrolului, deoarece Statele Unite, care exportau mari cantități de petrol în Italia, nu erau obligate să respecte sancțiunile, nefiind membră a Societății Națiunilor.

*Carol Davila alături de doamna Racziński
soția ambasadorului Poloniei în România.*

* Muzeul Județean Argeș.

¹ *Tratat de Istoria românilor*, vol. VIII, Editura Enciclopedică, București, 2003, p. 497, 827.

Punctul de vedere american nu poate fi decât străin de al nostru știind că nici obiectivele economice nu sunt niciodată în contradicție cu cele politice – spunea el în acea perioadă².

Evenimentele care s-au derulat în continuare au demonstrat că avusese dreptate. Sancțiunile luate împotriva Italiei nu au dus la rezultatele scontate. Faptul că petrolul nu fusese inclus pe lista produselor strategice era de natură să pună în evidență, de la început, perspectiva eșecului lor. Mussolini a recunoscut în 1937 că dacă sancțiunile s-ar fi aplicat, inclusiv asupra aprovizionării cu petrol, campania împotriva Abisiniei ar fi fost compromisă. La 4 iulie, același an, Societatea Națiunilor recunoscându-și eșecul a redat ridicarea sancțiunilor. Acest insucces s-a datorat și politicii de conciliere promovată de Franța și Marea Britanie. Urmările se vor vedea mai târziu.

Activitatea depusă ca diplomat de Carol Davila fusese însă precedată cu ceva timp mai înainte de a intra în viața politică de o strălucită carieră militară, mai puțin amintită în literatura istorică de specialitate. Activitatea militară și-o începe în august 1909, fiind încorporat soldat cu termen redus la regimentul 10 Artilerie și avansat sublocotenent de rezervă la 10 mai 1914, în condițiile prevăzute de legea recrutării din acea vreme. În anul 1913, a fost mobilizat și a participat la campanie având gradul de caporal cu termen redus. Încadrat la Regimentul 12 Artilerie, face întreaga campanie dintre anii 1916-1918. Trecerea graniței are loc „în mijlocul uralelor și a unui entuziasm înflăcărat la care dădeau dreptul secole întregi de așteptare” după cum se consemna în Jurnalul de operații al regimentului³.

Carol Davila făcea parte din Divizionul 1 care primește misiunea de a sprijini trupele de infanterie în zona Tulghe-Ditrău. Bateriile 2 și 3 din acest divizion organizează poziția la Ditrău, iar Bateria 1 sub comanda căpitanului Constantinescu având în compunerea ei și pe sublocotenentul de rezervă Carol Davila, primise la 28 august, misiunea de a însoți Regimentul 39 în marșul peste muntele „Crucea” cota 1517 din masivul Gorgeni, cu obligația de a ataca și cucerii masivul respectiv și a deschide un culoar prin defileul deschis de pâraul Gorgeni, ce debușă în Valea Mureșului. Trecerea peste munte s-a făcut în condiții excepțional de grele, pe trasee impracticabile, astfel că artileria nu a putut talona infanteria, care avea ordin să atace în aceeași zi poziția de la Lăpușna. La coborâre drumul a trebuit deschis cu securea iar piesele de artilerie coborâte cu ajutorul conovețelor.

„Eroismul infanteriștilor și artileriștilor au stăvilat atacurile inamicului. Lupta crâncenă s-a desfășurat chiar în jurul lucrărilor făcute de plutonul de susținere al bateriei. În zilele de 1, 2, 3 și 4 ianuarie 1917, se desfășoară luptele din zona mănăstirii Cașin, unde, cu sprijinul artileriei, pierderile inamicului și vitejia infanteriștilor duc la oprirea definitivă a înaintării acestuia”⁴.

După reorganizarea din primăvara anului 1917, Regimentul participă la ofensiva din iulie 1917. Carol Davila s-a remarcat din nou. Divizia a 8-a Infanterie, în sprijinul căreia era destinat Regimentul 12 Artilerie primește misiunea de a fixa forțele

² *Ibidem*.

³ Arhivele Militare Române General „Radu Rosetti”, Pitești, Fond Memoriei Bătrâni, căpitan rezervă, nr. crt. 469.

⁴ *Ibidem*, f. 2.

inamice din fața ei și a împiedica manevra rezervelor în acest scop, ordonându-se bombardarea lucrărilor adversarului și a dispozitivului în adâncime al acestuia și deschiderea de breșe în rețelele din fața liniei I, una la Cota 506 pe Dealul Cărpiniș și alta pe Dealul Fețișoara. Referindu-se la aceste lupte comandantul regimentului nota despre Carol Davila: „A comandat în condiții foarte bune bateria, luând parte la toate luptele de atac și contraatac unde prin curajul ce-l are și nepăsarea de moarte, stând și conducând focul bateriei sale, a fost de cel mai mare folos infanteriei. La atacul de la cota 506, a fost însărcinat în mod special de a face breșe în rețelele de sârmă inamice. La un moment dat drumul pe care se deplasa bateria s-a terminat, fiind continuat cu o linie de Decauville pe care nu se puteau deplasa trăsurile artileriei. Atacată de inamic pe timpul nopții, bateria reușește să-l respingă, iar a doua zi, cu prețul unor eforturi supraomenești reușește să iasă la șosea, ajungând detașamentul de infanterie la km 6 vest de Lăpușna, unde ocupă poziții de apărare pe sector”⁵.

La 5 septembrie 1916 detașamentul atacă poziția de infanterie de la Fănăol. Bateria a pus în acțiune numai două tunuri din defileul strâmt ce nu permitea mișcări decât pe șosea. Primul tun este împins până la 300 de metri de poziția inamică și după șase ore de activitate, este lăsat sub comanda sublocotenentului de rezervă Carol Davila, pentru a ține în continuare piept inamicului, iar căpitanul Panaitescu pune în poziție al doilea tun. Bătut de artileria noastră inamicul este obligat să părăsească poziția la căderea nopții. Luptele au continuat, Divizionul I participând la ele cu sprijinul infanteriei sau executând trageri de contrabaterie remarcându-se la Ibănești în ziua de 16 septembrie 1916 pe dealul Șurea. Sublocotenentul de rezervă Carol Davila a fost avansat ca o răsplată a meritelor sale la 01.11.1916 la gradul de locotenent. La 10 decembrie, poziția ocupată de Bateria căpitanului și una de 210 mm, sunt atacate de trupele germane. De asemenea sunt atacate și pozițiile trupelor de grăniceri în sprijinul cărora acționa Bateria Constantinescu.

Cu mult curaj și pricepere a executat misiunea din linia întâi a infanteriei și sub focul intens al artileriei grele inamice, a condus focul bateriei sale astfel că breșa a fost făcută la timp și cu mult mai mare decât cea cerută⁶.

Ajutorul dat infanteriei a întrecut orice laude. Cu bateria sa detonând un tun de poziție, a interceptat comunicațiile inamicului pe șoseaua Întărcătoarea, demonstrând o multă pricepere și îndemănare. „Nu era nici o deosebire între unitățile acestui comandant de baterie provenit din rezervă și ale celui mai destoinic căpitan activ în ceea ce privește curajul și bravura de care s-a acoperit acest regiment”⁷.

La 1 septembrie 1917 este avansat la gradul de căpitan de rezervă, propus la decorare și i se acordă medalia „Crucea Comemorativă” cu baretele, Ardeal, Carpați, Târgu Ocna. La 19 aprilie 1918, este demobilizat.

Putem spune în concluzie că activitatea desfășurată ca militar de către Carol Davila a fost deopotrivă la fel de activă și încununată de succes ca și cea politică și diplomatică. El figurează la loc de cinste în istoria țării noastre ca un luptător neobosit pentru unitatea și integritatea României și ca bun diplomat.

⁵ *Ibidem*, f. 3.

⁶ *Ibidem*, f. 4.

⁷ *Ibidem*, f. 5.

CAROL DAVILA IN THE WORLD WAR 1

Abstract

The military and political activity of Carol Davila were as important as it was his diplomatic one. He was a great fighter for the unity and the integrity of Romania as well as a good diplomat.